

Handläggare
Christina Egerbrandt
Telefon: 08 508 08 032

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2018-02-01

Fortsatt drift av vård- och omsorgsboendet Alströmerhemmet 2019

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att driften av Alströmerhemmet övergår i kommunal regi 2019-11-01.

Maria M Laxvik
stadsdelsdirektör

Lena Slotte
avdelningschef

Sammanfattning

Avtalet för Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende som upphandlades centralt i staden år 2011 löper ut 2019-10-31 och kan inte förlängas. Stadsdelsnämnden kan välja att ta över driften i egen regi eller att upphandla på nytt. Vid förnyad upphandling kan nämnden välja att lägga egenregianbud.

Alströmerhemmet har drivits på entreprenad sedan 1997 och Temabo AB har drivit verksamheten sedan 2011-02-01. Årets kvalitetsuppföljning visar att verksamheten bedriver en god och säker vård och omsorg och uppfyller avtalet med staden men viss turbulens finns i ledningsgruppen.

Förvaltningen kan se vissa synergieffekter med Fridhemmet vid ett övertagande i egen regi. Drift i egen regi skulle också öka rådigheten över verksamheten vid behov av åtgärder i fastigheten. Återtagande i egen regi kommer dock att kräva intensiva uppföljningsinsatser från förvaltningen fram till övertagandet.

Förvaltningen föreslår att Alströmerhemmet övergår i egen regi från 2019-11-01.

Bakgrund

Avtalet för Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende som upphandlades centralt i staden år 2011 löper ut 2019-10-31 och kan inte förlängas. Avtalet ägs av äldrenämnden som fattar det formella beslutet. Äldreförvaltningen behöver med anledning av detta stadsdelsnämndens besked om nämnden avser att ta över driften i egen regi eller önskar att upphandla på nytt.

Alströmerhemmets vård- och omsorgsboende består av totalt 113 lägenheter varav 61 lägenheter med inriktning demens. Boendet består av totalt 15 boendeenheter med mellan 7 och 10 lägenheter i varje. Antal helårsanställningar var 99,13 vid uppföljningstillfället i februari 2017.

I början av 2000-talet delades dåvarande Trossen, som drevs på entreprenad, upp i två enheter, Fridhemmet och Alströmerhemmet. Vård- och omsorgsboendedelen, Alströmerhemmet, byggdes om för att anpassas till denna boendeform. Lokalerna i övrigt anpassades inte helt i samband med detta och de båda enheterna har till exempel samma entré från Fridhemsgatan.

Fridhemmets servicehus drivs idag i egen regi. Micasa AB Fastigheter äger och förvaltar fastigheten.

Staden eftersträvar en blandning av driftsformer för vård- och omsorgsboenden där 60 procent drivs i egen regi eller på entreprenad och 40 procent drivs i enskild regi. På Kungsholmen drivs för närvarande ett vård- och omsorgsboende i egen regi, tre på entreprenad och tre i enskild regi. I innerstaden finns en övervikt av vård- och omsorgsboenden som drivs på entreprenad jämfört med kommunalt drivna boenden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen i samarbete med ekonomiavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2018-01-25, i pensionärsrådet 2018-01-29 och i rådet för funktionshinderfrågor 2018-01-25. Synpunkter framgår av protokollen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Alströmerhemmet har drivits på entreprenad sedan 1997. Temabo AB har drivit verksamheten sedan 2011-02-01.

Kvalitetsuppföljningen den 2017-02-21 visade sammanfattningsvis att verksamheten bedriver en god och säker vård och omsorg och uppfyller avtalet med staden. Personalens delaktighet i

kvalitetsarbetet har stärkts. Uppföljning av hälso- och sjukvården visar att verksamheten har förbättrat sina förutsättningar att bedriva en god och säker vård. Verksamheten har tagit del av och analyserat resultaten från stadens brukarundersökning och har identifierat måltidsmiljön samt tillgången på aktiviteter och utevistelse för personer med demensdiagnos som utvecklingsområden. Förvaltningens sammantagna bedömning är att verksamheten arbetar med att utveckla verksamheten och personalen är delaktig i arbetet.

Enheten genomförde under våren 2017 en omorganisation där ledningsgruppen helt byttes ut. Den nya organisationen ger, enligt förvaltningen, bättre förutsättningar för ett aktivt och närvarande ledarskap. Under hösten slutade dock tre av fyra chefer vilka ersattes genom nyanställningar men situationen är för närvarande turbulent då endast tre av fyra chefer i tjänst.

Tänkbara alternativ att hantera framtida drift

Det finns tre alternativ för framtida drift. Stadsdelsnämnden kan välja att genomföra en förnyad centralupphandling med eller utan egen regianbud eller att ta tillbaka driften i egen regi.

Förnyad centralupphandling

En förnyad centralupphandling genomförs av äldreförvaltningen. Vid en centralupphandling representeras stadsdelsförvaltningen för att säkerställa att krav ställs på kvaliteten samt att gällande lagstiftning, allmänna råd och föreskrifter ska uppnås.

När verksamheten drivs på entreprenad har nämnden inget direkt ansvar för den dagliga driften. Nämnden har enbart kostnader för de platser som nämnden köper samt vissa kostnader för lokaler. Nämnden har inga kostnader för tomma platser, personaladministration och annan intern administration.

Under arbetet med förfrågningsunderlag och utvärdering av anbuden är det viktigt att stadsdelsförvaltningen avsätter tid och resurser så att förvaltningens kompetens och erfarenhet tas tillvara.

Nämnden har vid en entreprenad ett övergripande huvudmannaskapsansvar som omfattar uppföljning av kvalitet och avtalstrogenhet. Nämnden är vid en central upphandling bunden av de krav som ställs i upphandlingsdokumenten.

Förnyad centralupphandling med egenregianbud

Stadsdelsnämnden kan ge förvaltningen i uppdrag att delta i den centrala upphandlingen genom egenregianbud. Den del av

organisationen som arbetar med egenregianbudet måste hålla åtskild från de av förvaltningens medarbetare som deltar i upphandlingsarbetet. För att säkerställa att inte jäv föreligger kommer intern eller extern konsult att anlitas och i så fall tillkommer kostnader om cirka 250 tkr.

Vinner förvaltningens egenregianbud tar förvaltningen över all befintlig personal vid det datum som bestäms för övertagandet. Dessutom tillkommer engångskostnader vid ett övertagande av verksamheten med uppskattningsvis cirka 0,8 mnkr.

Stockholms stad är en juridisk person och om förvaltningens egenregianbud vinner upphandlingen, går det inte att göra bindande avtal inom en och samma juridiska person. Förvaltningen måste behandla driften som en entreprenad för att uppfylla kraven i LOU (lagen om offentlig upphandling) om att avtal ska hållas. Därför måste Alströmerhemmet särredovisas som en intraprenad enligt ”Regler för ekonomisk förvaltning” 1 kapitlet 9 §.

Drift i egen regi

Det tredje alternativet är att driften övertas i egen regi av stadsdelsnämnden. Vid ett övertagande kommer nämnden att ha fullt driftsansvar samt står risken för kostnader kopplade till tomma platser, sjukfrånvaro, inhyring av personal mm. Dessutom tillkommer kostnader av engångskaraktär inför och i samband med övertagandet. Dessa kostnader är svåra att förutsäga men förvaltningen uppskattar dessa till cirka 0,8 mnkr. Kostnaderna är till exempel lön till chef under arbetet med att förbereda övertagandet samt administrativa kostnader och kostnader för rekrytering. Här ingår även kostnader av mer driftskaraktär såsom inköp av personalkläder.

Vid ett övertagande av boendet tar nämnden över befintlig personal vid det datum som bestäms för övertagandet. Förvaltningen kan inte tvinga någon att följa med över till verksamheten i stadens regi utan de kan välja att stanna kvar hos nuvarande arbetsgivare. Vid drift i egen regi kan det säkerställas att alla anställda kommer att ha kollektivavtal och stadens personalpolicy gäller.

Övriga synpunkter

Förvaltningen driver idag både servicehus och vård- och omsorgsboende i egen regi med god kvalitet. Det finns således både erfarenhet och kompetens för att bedriva verksamheten i egen regi.

Förvaltningen kan se vissa synergieffekter med Fridhemmet vid ett övertagande i egen regi. Positiva samordningsvinster kunna göras

bland annat avseende sjukskötersketjänster. Ett bättre samutnyttjande av gemensamhetslokaler och aktivitetspersonal, vaktmästare, reception och andra kringfunktioner skulle också kunna göras.

Enligt förvaltningen är Alströmerhemmet i behov av renovering och upprustning. Micasa har för närvarande ingen känd underhållsplan för upprustning av lokaler och lägenheter. Drift i egen regi skulle öka rådigheten över verksamheten vid behov av åtgärder i fastigheten.

Enligt förvaltningens erfarenhet innebär det alltid konsekvenser för verksamhetens kvalitet när verksamhet övergår från en utförare till en annan. Oron inför framtiden ökar bland personalen och byte av chef är inte ovanligt. Påbörjat utvecklings- och kvalitetsarbete kan avbrytas då nuvarande utförare inte prioriterar detta lika högt då de vet att de eventuellt inte kommer att fortsätta driften. Om driften beslutas återtas i egen regi blir detta särskilt tydligt och det kommer att krävas intensiva uppföljningsinsatser från förvaltningen fram till övertagandet.

Förvaltningen föreslår att Alströmerhemmet övergår i egen regi från 2019-11-01.

Jämställdhetsanalys

Andelen kvinnor med någon form av äldreomsorg av totalt antal äldreomsorgstagare i staden uppgår till cirka 70 procent. Statistik endast för särskilt boende finns inte att tillgå i dagsläget.

Förvaltningens bedömning är att driftsform inte ger direkta konsekvenser för kvinnor respektive män. En analys av stadens brukarundersökning avseende nöjdhet och kön måste göras oavsett.
